

Column

Matty Berg op de bres voor...

steenluis, keldermot en
houtvarkentje

Het was zes jaar geleden tijdens de ALV van de NEV bijna gelukt. We waren te gast bij de Vrije Universiteit in Amsterdam. Na een door enkele NEV-leden vurig afgestoken pleidooi en een rumoerige discussie kwam het tot een stemming. Met een minieme 'meerderheid', het ging om 1 of 2 stemmen om precies te zijn, werd het sympathieke voorstel verworpen. Heel erg jammer: de pissebedden vonden geen onderkomen bij de NEV. Een gemiste kans voor de Vereniging.

Pissebedden, iedereen kent ze, maar ze worden vaak ver-guisd. De naam zegt al genoeg over hoe de gemiddelde Neder-lander over ze denkt. En wat te denken van sommige streek-namen; kelderrat, platte zeug of beddepisser. Een bijbehorende gezichtsuitdrukking spreekt boekdelen. Ook hier spreekt geen liefde voor pissebedden uit. Een enthousiast verhaal over hoe nuttig pissebedden zijn, belangwekkend, interessant, boeiend, grappig, vermakelijk, mooi of zelfs aantrekkelijk stemt de toe-hoorder soms milder. Maar meestal valt de verteller een mee-warrige blik ten deel (wat is dat voor een rare snuiter).

Foto: Theodoor Heijerman

Pissebedden, ik beperk me even tot de onderorde Oniscoidea, horen nergens bij. Niemand wil ze hebben. Binnen de kreeftachtigen zijn ze als landbewoners een uitzondering en worden niet serieus genomen. De meeste vertegenwoordigers van de Crustacea leven in zee. Landpissebedden zijn niet welkom bij de marine jongens en meiden. Terwijl een soort als de havenpissebed, *Ligia oceanica*, de naam zegt het al, toch aan zee is gebonden. Het is niet genoeg voor het vinden van een veilige haven. Zelf de gemid-delde veldbioloog haalt voor pissebedden de neus op.

Er zijn veel argumenten te geven waarom de NEV pissebed-den zou moeten toelaten. De naam Nederlandse 'Entomolo-gische' Vereniging doet vermoeden dat het hier een verzameling enthousiastelingen betreft met een voorliefde voor insecten. Echter, dit dient men ruim te zien en veel andere geleedpotigen doen ook mee. De springstaarten, tweestaarten, beentasters, spinnen (fobie!), hooiwagens, mijten, teken (slechte reputa-tie), bastaardschorpioenen (hebben hun naam ook niet mee), duizendpoten, miljoenpoten, wortelduizendpoten (plaag!), en weinigtigpoten vinden ook een onderkomen bij de NEV. En dan beperk ik me nog tot de Nederlandse situatie. Een groepje niet-insecten meer of minder, met maar 39 soorten; dat moet toch

kunnen. Ik probeer ze via het verslag van de zomervergade-ringen al binnen te smokkelen.

Bovendien zijn pissebedden essentieel voor de Vereniging. Voor de Myrmefocielen onder de NEV leden zijn pissebedden allesbepalend. Diep in het nest van menige mier vervult *Platy-arthrus hoffmannseggi* een belangrijke rol in het voortbestaan van de kolonie, namelijk die van afvalopruimer. Hun gescharrel voorkomt het beschimmelen van het mierennest. Zonder de mierenpissebed heeft de myrmecofiel geen hobby, en de NEV minder leden. Enige dankbaarheid zou op zijn plaats zijn.

Pissebedden, eigenlijk is er geen ontkomen aan. Zoals Nico van Straalen in zijn laatste column al aangaf, er is geen ont-snappen mogelijk uit het bodemvoedselweb. Uiteindelijk komt alles vroeg of laat in het afvalweb terecht. Pissebedden zijn een belangrijke vertegenwoordiger in het ondergrondse voedselweb en de entomoloog zou ze op handen moeten dragen. Ook voor de zich bovengronds begevende NEV-ers is de invloed van pis-sebedden niet weg te denken. Zonder pissebedden wordt al het afgefallen blad niet omgevormd tot voedingsstoffen voor plan-ten. Gevolg: de haantjes hebben honger, de trips heeft trek en de wantsen hebben minder te zuigen. Bovendien, als in het voor-jaar de eerste solitaire bijen en zweefvliegen weer actief worden en ook menige entomoloog uit zijn winterslaap ontwaakt en op stap wil dan kan dat vanwege de pissebedden. Dankzij ruwe, kelder-, oprol- en mospissebed zijn de bladeren in de tuin opge-ruimd en kan men op excursie.

... pissebedden vinden (nog!) geen
onderkomen bij de NEV ...

En dan hun geinige uiterlijk. Ondanks dat sommige leden van de Vereniging een andere mening zijn toegedaan, ik ver-wijs naar ledenpagina van de NEV website, zijn pissebedden de mooiste en meest interessante dieren die er zijn. De haven-pissebed kan net als een kameleon van kleur veranderen en jonge pissebedjes worden door vrouwtjes in een broedbuideltje rondgedragen tot ze groot genoeg zijn, gelijk een kangaroo. Ze zijn heel algemeen, vliegen niet weg en zijn door hun traagheid makkelijk op te pakken. En ze kunnen tegen een stootje. Door hun sterke pantser zijn ze zelfs 'kleuter-proof'. Maar het belang-rijkste argument om de landpissebedden een warm hart toe te dragen is de wervende kracht die van hen uitgaat. Hoeveel gemakkelijker is het om jonge leden te werven voor de NEV met pissebedden in de gelederen. Neefjes en nichtjes zijn verzot op pissebedden, komen er altijd mee aangelopen, willen er alles van weten, zijn onverzadigbaar. Hun eerste interesse voor de ongewervelden is reeds op jonge leeftijd gewekt. Dan kan ik deze jongelingen als ze wat ouder zijn als een soort pissebed-denvanger van Westzaan naar de Vereniging lokken. Als ze een-maal binnen om zich heen kijkend een andere taxon, bijvoor-beeld met zes poten en vleugels, leuker vinden dan pissebedden kan ik daar mee leven. Hoewel ik me dit lastig kan voorstellen; het hebben van vleugels wordt zwaar overschat.

Straks, als mijn eerste termijn als uw voorzitter erop zit en de vraag komt of er nog een tweede termijn inzit zal het er op aankomen. Zijn de pissebedden dan ingeburgerd binnen de Ver-eniging of niet? Zal er tijdens de ALV weer een voorstel komen van een lid om pissebedden, al dan niet met inbegrip van de aquatische en marine soorten, op te nemen in de boezem van de Vereniging? Het zal ongetwijfeld een interessante ALV worden, wellicht weer met verhitte discussies tussen voor- en tegenstanders. U bent alvast gewaarschuwd en kunt u beraden op een standpunt.

Matty Berg